

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок № 10, II. пог.
Конто пост. ш. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рухомців не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в кр. 450 злот.
За границею:
В Америці 1 долл., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 л., Німеччині 750 м.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехо-
словаччині 30 к. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 л., Австрії
750 ш. — Зміна адреси 1 зот.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРКА
20 сот.

Мірно відносин.

Львів, 12 серпня 1927.

Ужгородська „Наша Земля“ повідомляє, що чеська влада на Закарпатті, очевидно в порозумінні з угодою Праги, заводить на Закарпатській Україні, виняткове положення. Жителі Чехії і Моравії можуть приїхати на довший побут на Закарпаття тільки тоді, коли попередньо добудуть окремий дозвіл місцевої (закарпатської) влади. Ці прийоми мають одну основну мету: не допустити до довшого (вакаційного) побуту на українській землі студентів-українців, що студіюють у високих школах в Чехословаччині (в Празі, Подєбрадах, Берні, Пшибрамі і Братиславі).

Якаж цьому причина? В чині користь ведеться така політика? Яка мета цієї безглуздої поведінки чеської влади?

Два моменти грають тут домінуючу роль: 1) скрити перед українськими громадянами з інших українських земель лінійний стан річей на Закарпатті і 2) припинити можливу українську пропаганду та не допустити до поглиблення української національної свідомості. Словом: чеська влада має на меті огордити Закарпатську Україну від якихнебудь українських впливів, віддаючи її на поталу зручно, криїтій і припідшеної чехізації. Найцікавіше в тому всьому є те, що коли російська еміграція веде там свою роботу, то українські культурні сили ліквідується — навіть ті, що вже здобули чеське громадянство. Відкинувши українське Закарпаття від зв'язку з українським материком по цей бік Карпат і пильно дбаючи, щоби в корні перервати можливі зв'язки з Рад. Україною, чеська влада проявляє свій лібералізм в тому напрямку, щоби Закарпаття поставити на становище національно річи нічого.

Це досягнення чеська влада задумує здійснити, приновлюючи лінійне положення. І справді, під таким оглядом чеська влада нічим не відрізняється від інших займаних держав. Навпаки, поліцейський режим на Закарпатті визначається по своїй свідомості і систематичністю не лише суцільною, як в Польщі, але може навіть повнішою, як в Румунії.

Правда, з першого погляду чеський поліцейський режим не визначається такими разячими, вибуховими актами, як у сусідючих державах, але зате він пронизує все тамішнє життя, всі його маніфестації і признаки, публічними починаючи і родинно-приватними кінчаючи. А доведений цей режим до такої перфекції, що навіть приватні розмови двох „приятелів“ негайно стають відомі поліції. Справді, „дбайливість“ держави за „моральне“ здоров'я своїх горожан є тут подібною гідною. А однак та країна, хворіє, важко занепадає морально, розкладається її життя під кожним оглядом. А все те діється під проводом чехів на шкоду і згубу цього нещасного закутка української землі.

На протязі розмірно короткого часу розложено там суспільно-політичне життя, запрягаючи до воза чужих інтересів майже всі активні

сили. На Закарпатській Україні нема тепер ані одної української самостійної політичної організації. Всі тєв. партії, яких кількість досягає майже двох десятків (на нецілому пів мільйона населення) є лише маленькими закамарками чеських партій, залежними від останніх морально й матеріально та „ідеологічно“. Роллю „самостійної“ партії пробує грати „автономічний земледільський союз“ пос. Куртяка, та в суті є це гурток замотелічених а-нальфебетів-„автохтонів“, так сказатиб — „тутешніх“, гурток мадяронів, служивців мадярських клерикалів. Самостійної української організації з яким національно-політичним обличчям — поза комуністами, вже по своїй природі зв'язаними зі своїми осередками в Празі, Харкові і Москві — там нема. Навіть група старої української інтелігенції під проводом о. Волошина і д-ра Брацкайка, йдучи на припоні чеських клерикалів, тільки половинчато може акцентувати українські домагання і змагання. Тільки гурток Гренджі-Донського виявляє самостійність думки і починів, тільки цей гурток є зв'язком свідомого українського націоналізму і безкомпромісового всеукраїнства. Не диво, що проти нього звертається ненависть державців і їх годованців. Перед цим гуртком, який повинен якнайскорше приборити тривку організаційної форми, захоплюючи організаційною сіткою всі здорові й активні елементи стоїть велике завдання відродження

закарпатської вітки українського народу та ліквідації деморалізації, насадженої чеськими чинниками. Розріст цього гуртка, його відвага, неуступчивість перед деморалізаторами, його ясне національне й соціальне обличчя, зможе розвіяти ту тяжку мряку, що налягла на Закарпаття.

Щож торкається чехів, то ми вдячні їм за це зустрічне відношення, яке вони проявляють до нашої еміграції, до нашої науки, до нашої молоді. Однак це відношення не вичерпує добрих взаємин між українським і чеським народом. Мірлом того відношення не може бути еміграція і матеріальна допомога для неї, що на довшу мету ледви чи може мати трішке значіння, але мірлом добрих приятельських відносин між двома братніми народами може бути тільки відношення чеського народу і його влади до закарпатської вітки українського народу. Навіть у власному інтересі, в часі, коли в англійській пресі (пропаганда лорда Ротерміра) виривають думки про потребу ревізії границь між Чехословаччиною і Мадярщиною, коли Польща (як це виразно заявив малодискретний краківський „Час“) лелєє думку про спільну польсько-мадярську границю, — чехи повинні перевести ревізію своїх відносин до великого українського світа. А пробним каменем тієї ревізії може бути тільки зміна режиму і відносин на Закарпатській Україні згідно зі змаганнями 40-мільйонного українського народу.

Розбудова нації.

(Докінчення.)

Все те, спадуть нам, мушкетера майбутнього, якою годі морочити собі голову. Або ще краще нам закинуть відсталість, реакційність думок і висунуть проти нас ідею Союзу Націй. Що до першого, то якби далеко не була ця мушкетера, до неї треба прислухатись. Ба навіть плакати її в душі. Інакше ми не будемо годні зрозуміти сучасного і працювати нині для майбутнього. Другий закид ми звернемо нашим опонентам, які не є в курсі сучасної науки і філософії, що руйнують старі ілюзії поступу.

Нам певно ніколи в цілому не будуть відомі всі джерела енергії в світі. І годі боятися, що паливний каміний вугіль, людство замірзне на землі як жабрак на сходах. Адже вже зараз навчаються використовувати тепло тріщичного моря, а завтра може зуміють вловити в роторту снагу соняшного проміння. Так і можливості нашої Нації невідомі достатньо і до краю. Сьогодні ми раби упосліджені, які перші християни, а завтра накидає нашу волю світові, як Наступник св. Петра в середині віки. Наш розум не годен обабігати цю, якими піде життя, що само імпровізує часто свої шляхи. Можемо лише виміряти, і то напівмання, силу розгону сучасного наш руху. Прикладати ж принципи моралі чи демократизму до стихійних сил, що ривають в житті Нації, все одно, що намагатися накинати планети наші вирахування.

От власне проблеми одного порядку з вище наведеними мусять стояти в куті зору липарів Розбе-

дови Нації. Якими шляхами йти до їх здійснення, чи через монархію, диктатуру чи республіку, через режим демократичний, класоєвратичний чи авторитарний, то питання іншого порядку. Бо зрештою в багаті в цій площі шляхів і всі вони ведуть „до Риму“. Саме життя часто накидає той з пух, який годі було передбачити. Виутрішній устрій нашої Держави це лише один із засобів, до Розбудови і не можна ставити засіб вище мети, як не слід ставити воза поперед коня, або плуг, поперед вола. Бо в той спосіб ані кінь не потягне воза, ані волон не виорати поля. І найбільшою нісенітницею, коли не злочинном, нам здаються вигукі: „полі „такої то“ України не буде, жалко! України не треба.“

Мусить раз на все бути усталеною для нас ерарія національних партостей, на чільних місті якої має стояти вільний розвій, розріст Нації, вибування її фізичних і духовних сил, потужність політична, належна ролі міжнародній. Лише поклавши це за паріжний камінь національної будови, можуть перейти до розгляду справ внутрішнього укладу, справ режиму, соціальних і економічних проблем, які зрештою міняються повільно однією іншим, які не можуть мати одного універсального на всі часи рішення. Як і в даний момент можуть бути задоволені в ріжні способи з однаковим корисно для національного організму.

Так мусить укладатись національний проблем в головах про-

повідників Розбудови. Тих, що годі вийти поза межі своїх особистих інтересів і поєднати їх в своїй спільності з буттям цілого. І єдино дальша, остаточна мета великої роботи має бути критеріумом для кваліфікації і гаслом для перебування надрів повільного ліпіння України. Як колись запорожці питали новоприбулого лише, чи вірять в Бога і св. Тройцю, так в наші дні Липарі Розбудови Нації мусять лише ствердити, що вірять в потужність нашого народу, в його великі можливості, раді чинно сповідати свою віру і годі себе віддати на справу Розбудови. Той шлях, яким до цього йтиметься і ті програми якими керуватиметься, не можуть нічого змінити а постанові і відданості такого національного працівника.

Життя-ж бо твориться не після програмів і не згідно догмам, але життєвим інстинктом і нашим органічним хотінням. Звичайно коли ми не уміємо хотіти, або не зв'язуємо хотіти, закони природи чинитимуть і без нас. Але є очевидним, що наша воля є одним із тих чинників, що складаються на вислід подій. І той, хто уміє хотіти, важить більш в механізмі життя, як інший, що знає лише піддається ходу подій.

Липарі Розбудови Нації мусять уміти хотіти і ясно уявляти собі найближчі наслідки свого труду. Більше того, во їм дальшої цілі вони мусять уміти відмовлятися від хотіння шкідливого чи зайвого в нац. роботі і в той спосіб сконцентрувати свою увагу, свої сили на розвою Нації, на її розрості. Той хто візьметься до Розбудови, мусить вірити, що життя потребує Нації її будівного розвою. Тоді він натурально покладе національну справу за примат свого світогляду і йому буде легко нести жертви ради Нації.

В цій самопожертві є певний трагізм, як є трагізм в самій істоті життя. Скрізь, де є колизія, стікніть, борня, упадок, підбій, розтрій біля, — є елемент драми. А в тім власне і полягає життя, а не в рівності, потужності чисельності. Життя жорстоке, сильне, владне і прекрасне. Не серед сувокою і деброту, не через упокорення чи самообмеження, лише через бурі і муки, самопожертву і підбій, великий гін і ганьбні упадки, ролітизм Велике. Той, хто забавив трагізм життя, органічну слабкість в їх повсякчасній борні добра і зла, спорідненість світла і тьми, лише той годен уладити, зрозуміти і створити Велике. В акті Розбудови Нації є, було і буде багато трагічного, але по суті самий акт є вже великим. Бо в ім'є воли Творця Всесвіту. Нашим будівничим не слід страхатись сего трагізму, але треба настрювати свої душі на величчя зал.

Розбудова Нації в сучасній її стадії зумовлює цілість, єдність, одполітичність нашого національного тіла. Перебуваємо бо періоді синтетичної, перетоплення, періоді кристалізації, перетоплення форм. Пам'ятаймо і на нас створення форм. Пам'ятаймо, певно приїде черга органічного, певно розкладу, розпаду. Але то тільки розклад, розпад. Але це то рост і зосередження. На це то внутрішнє зосередження і мусить бути сконтований всі наші сили в цей час. Лише будучи міцно збитою

якого можна зрозуміти себе і свою. Зрозуміння нашої історичної місії, або місії є основою палачою Нації, амістом її буття. Про це треба пам'ятати кожному з нас і з нашої суретів. Бо жаліний щом не може бути толерований в критичний момент Розбудови, один із яких нині переживаємо. Залиша дисципліна, карність, підпорядкування другорядного засадничому, особистого загальному, партикулярного основному мусить бути законом. Тому і духовний мінною рукою наших вісесердних зматань, зматань хоч би і вісирем меча наших пілмів, хоч би то пішло в супереч гуманності, „демократизму“, „праву на самозначення“ і т. і мусить бути переведені в лоні Нації. Вони місцеві привязання, „тіснотні батьківщини“, нехиті до складу чи західно укр. культурних і політичних традицій мусить бути в ознакові мірі відралими для розмінення великого діла Розбудови Нації. Ми є однією нацією з багатьма мілнностями. В тім наша краса і сила.

Очевидно, що для цієї роботи треба іншої породи людей, як та, що досі веде перед в нашім націоналістичному житті, а по часті ще й заради гримая керму нашої політики в своїх руках. Треба людей сильних душою і мішних волею, а насамперед гордих і відважних. Тих, що остаточно абубавсь рабської психології і адібі на високий алет. Тих, що сміють хотіти і своє хотіння накласти другим, замість того, щоб урізати власну особу, аби не пошкодити сусідові. Треба тих, яким чужий нахил розлягтися, розправитись в повсякчасним напруженні, в гоні, в чині, в шуванні, в змаганні, в невдоволенні і жалобі подвигу.

Не розвілжених інтелектуалістом, які намагаються замінити в механіці життя вічну борню і невпинну зміну живих явищ умовою спекуляцією уроченими категоріями. Бо в них атрофовалась адібість до чину, творчі змагання. Живлені переважно фантазією, вони не знають, що робити з фактами, ані як їх творити. Не догматиків запоморочених принципам, але продуктивних, сильних, творчих в реальному житті мужів треба для Розбудови

Нації. Адже людські побудовання, хоч як тонко і штудерно виплетені, часто так грубо розминаються з дійсністю. В той час, як простий неспотворений інстинкт, чуйний до пульсу життя, не вагається з людською, легко ловить і намагається тенденцію життєвого процесу. Цей то творчий інстинкт і треба плекати учасникам Розбудови Нації.

Для цього великого діла треба тих, кому не так залежить на скоромитуні чинх благах і мілнвм добробуті, як на уявленні себе в законах Всесвіту, які адібі зміряти глибину і вагу Вічної Ідеї, що її втіленням є Нація. Тих, що прагнуть труду, подвигу, борні не ради зацлати, але ради насолоди боритись і перемогти. Тих, що адібі бажати великого і працювати над малим. Тих, що мають силу підпорядкувати себе Вічному.

Щоб вуміли поставити над усе творення нових питомих форм нашого національного життя без огляду на приписи зовні і догми занесені адібі сторони. Тоді лише наша дієвість забуває багатими можливостями. Щоб аважились відлатись еросові патристичного почуття і запліднити нашу етнічну масу великим бажанням і сміливим амаганням. Тоді лише стане можливим розвій національної матерії до її крайних меж.

Ми певні, що ця нова порода гордих, запальних, творчих українців вже народилась. Вона ще губиться межі відмерлими квітінками нашого національного тіла, межі звалищами і уламками нашого політичного вчора. Але ми вже зачуваємо розмірну ходу збитих лав нових борців і гарячий відлх опраглих, жадібних подвигу, молодих грудей.

Імж. Дмитро Андрієвський.

Після громадських виборів

Вислід виборів у Люблинщині.

Вислід виборів до громадських рад на терені люблинського воевідства, в якого склад на основі великого штудерного адміністраційного поділу входить і наша обездолена

Холмщина, висловлюється такими числами.

Вибрано всіх радних 1355; з того на поодинокі партії припадає: „Визволене“ — 315, ЗЛН — 275, „Піст“ — 200, Сель-Роб. — 50, комуністи — 25, радикальна партія хлопська — 20, ППС — 20, Сел. Союз — 15, сація — 10 і безпартійних 425. Національний склад радних Аг. Вех., що подає ці дані, поминула. Та без сумніву українцями є 50 сель-робів і 15 сель-союзників, а також частина комуністів і якась частина безпартійних. Можна припустити, що кількість українських радних на Холмщині і Підляшті не перевищує цифри 120—150 (себ-то яких 10 пр.). Очевидно, на таку велику територію, як Холмщина і Підляша з пів мільоном українського населення, це просто зникаюча кількість. Видно, що тамашні українські полі, які поголовно належать до крайних партій, займаються тільки „великою політикою“, а територію Холмщини й Підляша лишають на поталу польських партій. А може тим чином вони практично здійснюють свою програму?

Вислід виборів у Виленщині.

Громадські вибори у Виленщині дали такі висліди:

Вибрано всіх радних 1028, а в тому: поляків — 558, білорусів — 333, литовців — 70, жидів — 40, росіян — 23, українців — 2 і татар — 2.

Під оглядом партійної приналежності вибрані радні діляться ось так: білоруських громадівців (членів Сел. Роб. Біл. Громади) — 102, соціалістичних литовців — 58, комуністів — 57, ЗЛН — 71, півствів — 55, „Визволене“ — 44, ХД — 24, дрібних хліборобів — 25, монархістів — 17 і безпартійних 475.

Помогіть адвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчим ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявим свою вдячність українським робітникам пера! Жерти слати на адресу: Львів, Підвалє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Свято М. Шашкевича.

Імпозантний адвиг народу.

За 10-літ, 8. серпня 1927.

Один із персонів Чехова, письменник, а безпорадним адвигуванням і окритою валдрістю говорить про свято товариша, молодого поета з ласки Бо-жої:

— Не розумію, не обави безможности свого таланту!... Один — для матері, а иніс там адібітні плани куєш шкля, що блистять на гробі, — і в нього вже готовий чаруючий образ місячної шкль.

От такою пошля, щоб виконати наше доручення — дати картинку шкльороного свята Шашкевича на Підляшній Горі.

У цьому святі стільки стільки, стільки людей, стільки людських груп, стільки акцій, стільки підвигу, що доходить до екстазів, і стільки пророцтва, що акційна газетна стаття не вистарпає шкльороного свята Шашкевича мусить бути предметом спеціальної студії українського соціолога, бо ті безчисленні мав амученого напруженого прапелю народу, що акційно собою Білу Гору, пробіла на для звичайної розривки, в спеку десяти кілометрів; — якийсь момент надзвичайної ваги стягнув ці тисячі людей під покров Шашкевичевого хреста. Як ми передавали, золотівський повіт в останні місяці пережив тяжку хворобу, спричинену деструктивною діяльністю німців, які лише завдяки літнім феріям у суді, не сидять ще в криміналі. І після тої хвороби в психології народних мав Золотівщини відбувається якийсь тасичний процес остаточного формування думки, і та обставина, що шкльороного нарід в цей час політичної дезорієнтації так масово агуртувалася під раменами хреста Шашкевича, мав глибоке, символічне значіння.

Пригадуєте собі знаменитий, пошля жаху образ Доре: „Всесвітній потоп“. Як до ковчєга Ноевого, як до останнього місяця рятунку тиснуться тисячі людей. З підлізла хреста, а найвишого пунку Білої Гори видно, як гостинними, пішними дорогами і незаметними стежками ген-ген ададека посувається мрба пречан. Ідуть старі й малі, жінки, мущі, діти, спрацьовані надмірною роботою йдуть угору, щоб відпочати в обіймі хреста, який пазустріє їм припійно рєкрия свої рамена і ніби адяче:

ІЛІАРИОН СВЕНІЦЬКИЙ.

3 культурного життя сучасної України.

4. Дещо про церковне життя на Україні.

(Продовження.)

Столиця сучасної України — Харків лучить нас з вольним українським Лівобережжям, на якому цвіла колись козацька воля. Миколаївський собор у Харкові, столиця архієпископа, своїми рочниками на іконах, самодільними ризами церковними духовенства і виглядом його самого, дереносить нас у далекі часи Запорізької Січі. Під першим вражінням служби церковної можна подумати, що Січові діди — сташи черцями — священидвствують і Бога молять за преславне товариство запорізьке, за многотішну старцину і за спасіння народу усієї України. Замінення смертельної рани сердечної собі і всім страждущим благає тут Василь з Квітчиної „Марусі“, благає його у Господа і громада вірних молитвою краси дивного мистецтва звуків України. Колись славне військо козацьке — за віру християнську, за люд православний, за волю України — свою кров проливало, буйні голови Святомиколовський собор душі народу українського од загибелі в бачні моральної гнилі і в мряці безвір'я... у красу Таємного.

Про гниль і мряковину в умах деяких частин харківського населення може найякіше засвідчити стан кладовища на Мироносицькій вулиці. Розуміємо добре, що після закінчч і голоду часів воєнного комунізму не могли остати деревинні хрести, огорожі і пригідна на опад деревина. Покійники можуть іноді погріти наше тіло, коли чиними споминами гріють нам душу все наше життя. В домівах покійників могли найти пріют і захист бездомні — це ясно. Але інакше витрачувати чимало таки фізичної збірної сили на розкидання каменних намогильників і хрестів, на видуплювання очей у порцелянових подобах діячів науки і колишніх мешканців Харкова, на домання залізних решіток на могилах? — цього

ніяк не розуміємо. Навіть в разі згоди на декрети про неістновання Бога, душі і загробного життя, все таки годі не схилитися в покірній пошані перед величюю невимовимістю смерті і позасвітнього спокою кладовища. А хто не вміє вшанувати тіней предків, цей певно не пошанує і нашої тіни, та не вшанує і наших найкращих учинків, навіть найвищих замислів.

І так вдумуючися в життя автокефальної церкви, яке можна було нам тільки в дрібосенькій частині пізнати, ми можемо ствердити можливість її великого морального впливу на маси. Церква живого народу мусить обхопити своїм благодатним впливом тих, що без теплої матірньої любови опинилися на многолюдній пустині — самісінки, без кута і без даху, без чистої сорочки і без ложки страви. Добрі пастирі, браття і сестри УПАЦ зможуть певно стати добрим батьками стаям безпріютних і випровадити з них корисних громадян краю. — Є оповідання про батька париських вуличників свш. Боско; ми знаємо таких батьків серед світських діячів у різних народів, тож почнемо про них на Україні і в СРСР. І знову зіткнення двох протилежних світоглядів: матеріалістичного держави і морального церкви на площині спільної суспільної праці.

Зрозуміла все те і славянська, колись жива, нині синодальна церква, що користується порівняно з УПАЦ більшою прихильністю уряду. Синодальна церква не признає автокефальної за самосвятство, за женитьбу священників і владик рідівців, за „протестантські“ вольнодумства в канонах церкви, за неприняте у православних бритні борода і... по традиційній нехиті ніби-малоросів та самопевних великоросів світогляду кінця 18. віку і Валуєвського „України не було, нет і не буде“. Але одночасно синодальна церква рідше перейти на Україну із словянської богослужби на народну українську по своїм власним перекладам богослужбових текстів, бо її недовольняють ані переклади автокефалістів Придніпров'я, ані автокефалістів Польщі. Тим краще, що будуть нові переклади, бо є надія на майбутні закінчення певно злиттям її з автокефальною, тобто перемогою українства над ворожим йому русотійством всіх діалогосків авамозного мі.

щанства, назадинцтва, стародумства і ніби-аристократизму давнього світогляду. А обєднання церковне доведе не тільки до скріплення українства Придніпров'я, але й до поглиблення моральної свідомости в масі суспільства, тобто до кристалізації укладу суспільного життя України. А все те є вирівнянням взаємини між церквою і державою, між вірою в закон Христа і вірою в закони Маркса і Леніна.

5. Деякі паралелі з життя української православної церкви в Польщі.

Отсі взаємини між церковними напрямками пореволюційної України мають велике значіння для напрямків церковного життя і на Волині, Поліссі, Холмщині та Білорусі. Православна церква в Польщі переживає добу гартування нових думок про її основи.

Церква в новітній суспільности мусить йти крок за кроком з нею, коли має заховати своє властиве призначення учительки належного богослужбового життя, що веде людство до боговдїбности. Без цього живого пориву до здійснення найвишого ідеалу людства — уподобитись Богу, стати дійсними синами богами, отож богами — всяка церква є мертвим, не у всьому зрозумілим сучасному мозкові пережитком. Одне, коли її богослужба і обряд будуть виявляти генирущу тугу суспільности за кращою майбутністю, а служителі церкви будуть не тільки виконавцями і сторожами канонів і догм церкви, але й прикладними добрим пастирями по науці Христа, що оберігатимуть живу душу і високі придбали творчого духа нації, то церква ця буде зв'язана зі суспільністю нерозривними зв'язками.

Одне, духовники і церква тих, що не хочуть бачити тяжкого ходу життя народів і суспільства, що йдуть проти майбутніх досвідів цього життя і стараються його застановити на якомусь мертвому місці, — не є добрим пастирями, що знають своє стадо і яких стадо знає. Вони є цими галапасами-вовками, що вивалилися обманом і насилом в кошару вірних і чигають на добро і життя стада.

(Продовження буде.)

Горазд Верне рішуче виконає романтичне Малеу. Та коли сіничин притупив, образ випадково роздери в одній мить. Верне негайно взявся за другий, який скінчив за три дні. За той час перший написав 1-12 жовтня 1826 р. підписав поруч себе. Висе Верне писавши був ба- жини, щоб одного „Малеу“ вийняти на інший образ в іншій мові, та як це не дивно — два образи висіли в Авіньйоні досі поруч себе і ждуть на користь про- позиції вини. Може який вант музей у Авіньйоні має картину ідентичну Верне і відомо, що до порожнього з часу в Авіньйоні, щоб придати таку цінну істо- ричну пам'ятку?

— Конгрес з приводу кімнати сита. У Паризі радять люди, що журяться за дою сита. Є це часини секти адвентистів створеної в 1831 р. Міллером у Південній Англії, зібраних на конгрес у сподіванні мін- дашого галюбу. Вони вірять, що все те, що летить туди на північ та на землі ві- стують неохочу близьку загинув людства. Безпосередньо перед цією останньою хви- линею, яка має прийти за яких 20 кілка- ат, відає на землю Христос у громаді ангелів, а всі праведні, як каже Апосто- лиса, вийдуть на очіх усіх до раю. Найважче прозвучити в паузі адвентистів те, як погодили образ загинув сита в одночасним образом перемін сита в і- дельну планету. Коли адвентисти ка- жуть правду, то жаль, що на другий день після розтороження землі на ха- мух мільйоні часини не зможе написати статті для їх регабілітації.

— Поправляють щастя. У Монте Кар- льо архітектурні цілу спілку мадерських фальшивих банкетів, які пробували в рулетці щастя, не ризикуючи грошей. Вони грали фальшивими 1000-франків- ними, ідучи за прикладом свого талано- витого землячка Вільямсена, який стра- шення любові фальшиві 1000-франківки.

— 900.000 марок за одну рецепту. Таку суму запропонувала потайки якась ан- глійська фірма трьом робітникам німець- кої фабрики в Геттс, якщо вони віра- дуть для неї рецепту на складання піра- мідного пороху проти болю голови. За- відуючі фабрики дізналися про плян кра- діві цієї рецепти і в останній мент йому перешкодили.

— Жіночі рекорди. Ані Бенант, голова географічного Т-ва, яка має 80 літ, при- скарла з Голландії до Варшави літаком, пі- сля конгресу. — У містечку За. Держав- лер Грінч винишз при громадських ви- борах бурмистром 19-літній танцюристка Кортез, яка мала проти себе двох поваж- них мужських кандидатів. Одним був історик д-р Джо Гуд, другим таланови- тий актор Ашлей. Мешканці волили тан- цюристку, яка після свого вибору не за- тагалася ні на мить при запиті: а чого во- на пічне міські реформи? вона протанцю- зала всім наймодніший танець „блек-бо- том“. Відповідь жсна: громадяне будуть сачувати, біля неї і сама.

— Рішні рекорди. Фінський парламент завів перший у світі електричну машину, яка рахуватиме голоси після. Кожний з них має перед собою гудак від елек- тричного апарату, який записує кожне „так“ і „ні“, так, що на протязі 70 секунд можна поражувати поділ голосів 200 по- сіла. — Сестрини Форда подав у суд другого мільонера Браніа з Ешвіла, дома- гаючись від нього відшкодування 100.000 дол. за те, що його жінка під впливом Браніа стала від нього, Форда, холоди- шою, як була раніше. — Якійсь імпресарі- ю законний голосом звичайного робіт- ника у пристані, в Дельматі, заагажу- ваня його негайно до опери. Співак нази- вається Антоно Рацльот і дістане 1000 дол. за один вечір.

— Літературний кутюб. Т-во ім. Шекс- піра у Лондоні має намір купити ста- ційний поштовий замок в околиці, мі- стечку Дорчестер, і переробити його на шекспірівський театр, де можна би ста- ційні трагедії та історичні пєси Шекспіра. — Вийшов том невіданих листів Дікенса, з яких довідуюсь, що найбільшою іри- цю великого поїствра було боляй на ста- ції мешканці біля великого театру і бути його директором. Так ірє поїствра у тузі за пєсами, яких не написав. — Кілька літ тому чотирох англійських французьких письменників написало до спілки одну по- ість. Тепер Америка хоче побити цей літературний рекорд і видала повість, написану спільно 20 авторами. — Вдова по- відомим англійським журналіст, католик, Вільфред Уорд, написала мєлодраматичну повість про Муссоліні п. 2. „Тиме Муссо- ліні“. — Доцент праського унїв. Груска в статті п. 2. „Чеську книжку сїда писати чеською мовою“ виступає проти чужин- них сїл, що засїнують мову. Він дока- зує, що надмір чужинних сїл ослаблює національну свідомість і поакується на діяльність німецьких пуритів.

— Статистика народни. Наводимо ці- лаву статистику зросту народни у пооди- ноких європейських державах. З неї вид- ко, що Україна віде майже попередю чис- ленних культурних країн, а Франція не дїається останньою, як це загалом ду- мають. На кожних 1000 мешканців про- цєнтне відношення народни є таке: Росія 42,6, Україна 35,4, Румунія 37,5, Польща 34,3, Болгарія 35,6, Португалія 30,8, Італія 29,3, Естонія 29,2, Мадяристан 26,2, Чехія 25,5, Литва 23,4, Німеччина 20,6, Франція 19,6, Англія 18,6, Швейцарія 18,7. Пропор-

ціонально до мнєшого відбіліття зніп- на народни є в Німеччині, яка ще в 1901. мала річно 35,7 народни на 1000. Франція мала в 1901 р. 310.000 народни, у 1925 р. 768.000, Німеччина у 1901 р. 2.032.000 — а в 1925 р. 4.290.000!

— Сїтова вечиня. У Португалії існує загрозла пової військової революції. — У Туреччині дїють живо вибори до парла- менту, перевагу має народна партія. — На Литві судитимуть небажком буви, премієра та мін. скарбу Петруліса за кра- діві підчас його урядування. — Комуні- стичний відд у Москві висловив гостру до- гану Троцькому та Зінов'євому. — Е- стонський посол у Ризі Люк шєв; імо- вірно відає до СРСР. — Нм. дєтун Ке- нєке очіає транскатлантійський дєт; після 19-години перелєту відпочине. — У Паризі померла маларка Лілія Аббєв, довіреца Сарі Бєрнар, ведіка пропагандистка ідеї „змиунення жінки“. — У Неаполі від- були лєдан жиного туриста з кратєру Ве- дувія; він, як тисячі інших цікавих, хотів приаїнується відбави киучий лєв. — У Відні помер директор театру і пис- меник Гайрїх Тєвєлєс.

Дописи.

БЕЛЕЛУА, пом. Снятин. (Під оєуд гро- мадянства). Подіа до прилюдного відо- ма, що о. Самолєвич, парох Бєлєлуї, з- пімсти до мєнє, б. голови виборчого ко- мітєту, не підписав потвєрджєних гро- мадськєх зєвєрхїстєх сїдоцтєх мораль- ностї моїх жінї і її рїднїх сєстрї в справї учїтєльськїх посад, викрикуючи: „Сєстрї Полюковї най підїмїшє хто іншїй, а По- люковї — ого-го-го!“ — не підписує, бо від виборїх усі вони оминяють мою хату і зі мною урядують — то я в по- трафїю урядувати. Зрєштою я маю час перєвїрїти її моральнїстє“. — Бїдна со- шїсть такого свїщенїка, який моральнїстє зєвїс неспїсєних до нічого осіб мїшє з виборами. о. Самолєвич! Вам тепєр зєвї „перєвїрївати“ моральнїстє моїх жінї, бо дєтєпер мали ви на це час! Тимбїльшє, що ви навїть були на її пє- сїлї, а описїа що другий-третїй дєнь в домі її роднїх, де вона чємїю її мораль- но вас гостїла. А зрєштою вона сама лї кроком не вїйшла поза Бєлєлуу, бо мєш- кає і мєшкє пої роднїх. А тому, о. Са- молєвич, що ви лї в додїтєльнє, лї — на виразє бажання обох потєток, їх роднїх і мє — у відємнєму змїслї не підписали сїдоцтєх моральнїстє, а криком і глумом повєдєнням заєвїстєнували чєстє обох сєстрє — я в імєні нас усіх рішучо домагаюсь від вас або публічного дока- зу їх неморальнїстє, або очїщення чєстї інтерєсованих. Ваш вїзюв патїую як ка- рїгїдє, жїстїє надзжїття лєвїтї душ- пастїра на невїнїх осіб. Коли вам заблагєсїєстїєсь — то мєстїєсь на мєні безпосєдєльнє, мїуючи культурїйшїй спосїб боротїби, скажїм: прєсу. От хочї в „Сєльськїх Прїпїрїх“ старїєтєсь мєнє „одолїтї“, який рєвно студїєтє, від коли вас бачу в Бєлєлуї. Якщо ви не підїєте на стрїчу нашєму домаганню і справї не поладїєте, то ми потїгнємо вас на шир- шїй громадськїй суд, на єкєму пред- ставїмо цїє ваше сїгїсїлїтє вітє, і то з таким вдоволєнням, з яким ви чєвїтєсь своєю „побїдою“ над двома учїтєль- нї. — Бєлєлуа, 2. сєрпня 1927. — Д-р Іван Полюк.

Всі українські діти до української шко- ли! Хто минає свою рідну школу і поси- лає дитину до чужої школи, — той во- рог своєї дитини і української нації!

Відозви й комун кати.

На допомогу „Рідній Школі“.

До нашого Громадянства! Яко воля українського громадянства покликала до провєду в справах рїдного шкільництва, привєлєна зєвїрїти увагу тогож гро- мадства, що матерїальні засоби „Рїдної Школи“ шкільного вїчєрпїа, а повнї шкільний рік приходїтьєсь вєже небажком відкрївати з дєфіцитом околє 80.000 зєл. Бюджєт Головної Управї „Рїдної Шко- ли“ за шкільний рік 1926/27 вїказує в прихєдах околє 255.000 зєл., а в розхо- дах околє 335.000 зєл. Повстєє отжє при- кїнї року недобір 80.000 зєл. Постїйні прихєди „Рїдної Школи“ (шкільні оплатї) мїнїмалї, бо дають залєдїя 40.000 зєл. У рік тоді, як самї платїї учїтєльствє, пїдмогї поїтовїком Кружкам, Кєса Хорїх, Пєсїєйїйї Інстїтут та удержання канцєлє- рїї Головної Управї вїносьєть околє 300 тїєч зєл. На добавок агєндї Товариства постїйно зростаютє, а з ними рєстуть і вїдаткї. Напр. від початку шкільного року відкрїваютьєсь в найбільшїх околицїх Львова двї захоронкї (Зєсїєнїя й Пєсїєнї) та народна школа в Замєрїєстїєві. Цє вї- даток на воїх 1.000 зєл. у мїсїєч. Головною матерїальнєю основою „Рїдної Школи“ повинна бути жєвтєвнїстє украї- нської сусїпїлїстї. Тимчасом жєртвї з- краю при постїйному зрєстї агєндї Тєвє- рїства вїплывають застрашєлючє скєпо, бо дохєдєть у дєвїх мїсїєх залєдїя до 2.400 зєл. Поважїє, алє не перїодїчнї жєртвї наших братїа з Амєрїкї — цє о- дїножє дєрєло, якє дозволєє нам удер-

жати бюджет Товариства боляй на вїшє лєдїєнїї вїсєтї.

Такий стан у будучнїстї не мєжє істїну- вати. При добрїй волї української сусїпї- ностї Головна Упрava постарїєтьєсь про постїйні дєрєла доходу на нїшню не- озбрєну армію. Алє тимчасом українськє сусїпїлїстє шє в мїсїєч сєрпнї шє рєшє жєртєвнїстєю мусїть покрї- тї дєтєпершїй недобір. — Мусїмо зачїти новїй шкїд- нїй рік з упорядкованими фїнансами, бо інакшє вели- кими кроками будємо наблї- жатїєсь до катастрофї.

Нїхто нехай не змїжєтьєсь тим, що дє- ток невеличкий, бо й наймєншїй даток при масовїстє є поважєлю допомогєю.

Вїсїлє жєвтєвнїстї нїзбїлїжнєго часу покажє, чи українськє громадїєство ста- вїтьєсь з гїдною повагою і розумїнням до лєдїєвї своєї підставної інстїтутї.

Головна Управа „Рїдної Школи“:
М. Білєцькє, в. р. Т. Мєртєлєць, в. р.
зєст. голови. за сєкрєтаря.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр дир. П. Карабінєвичє.

Войнїкїв:
13.VIII. Дїтї Агєсєвєра.
14.VIII. Запорожєць за Дунаєм.
Бєлшїєвї:
15.VIII. Запорожський скарб.
16.VIII. Вїхрєст.
17.VIII. Цїганка Азє.
18.VIII. Оїд, не ходї Грїцїю.
20.VIII. Дїтї Агєсєвєра.
21.VIII. Запорожєць за Дунаєм.

До театру заагажованї: П-во Кємпї, Карпєнкї, Яблонський Грїпїшак, Нїжанковський і Вїлоус. Орхєстрє те- атру збїлїшєна.

Рєктєрєт Українського Вїсокєго Пєдєгогїчнєго Інстїтуту ім. М. Дра- гомановє в Празї (Вїсокє Шкєла) оголо- шє новї вїпрї студєнтїв на акадєм. рік 1927/28 на I. і II. курсї усіх Віддїлїв Ін- стїтуту (Історїчнє-лїтєр., матєм.-прїроднї, муз.-пєдєг.). Курс навчання чєтїрєохрїчнїй. Прїймають до Інстїтуту осєбї з закін- чєною сєрєднїєю освїтою, або тїх, що складуть матуральний іспїт у комїсії при Інстїтутї. На другий курс прїймають студ. з вїнїх вїсокїх шкїл з зарахуван- нєм вїдповїднїх іспїтїв і далїшнїм скла- даннєм нєобхїднїх іспїтїв за I. рік. Осє- бам, що скїнчєть Інстїтут, вїдаєтьєсь дї- пїлом (яким налєзєтьєсь правє учїтєлю- вати у вїсїх клєсах сєрєднїх шкїл) і тїтул пєдєгога сєрєднїх шкїл. Навчання в Ін- стїтутї шкїком бєзплатнє. Стїпєндїї для но- вїх студєнтїв покїють не передбачуєтьєсь. Прохання з докумєнтами, короткїм жїттє- писєм та 3 фєтограф. подавати на імє Рєктєра до Канцєлєрїї Інстїтуту (Cesko- slovensko, Praha 14, Školství ul. 8, 8/IV). — Рєктєрєт. 174 — 3

Пєзїр! Студєнтї рєзєрєвського поїствї! Нарєдє в справї залєжєнїєх по- лїтовєго комїтєту для збїркової акції від- будєтьєсь 19. ц. м. в Рєвї Руськїй у На- роднїм Домї. Початок точно в год. 3:30 пополуднї.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

5:50 30Л. коштує одна цєчка, вїдкї- нїж і дожєчка до кавї з хї- мськєго сїбїла у Мандя, Кєперїнїк 14. 1773 14—?

ВАННІ трєвалї, купєлєні 28 зєл. дєїдє- тї самї 40 зєл. поручєє власного ви- робу Воїтїх Зєлїх, Осєлїєнїх 14. Тєлє- фон 40—32. Дєлєві рєботї, крїтїя і малювання вїконує рєтамї. 176 2—10

ДЛЯ ЛїТНїКїВ в Дорї „Вїлєя О- лєна“ кїмнати з цїлим удержанням на другий сєзон. Зголєшєнїя до управї. 172 4—5

ХЛОПЦЯ на практику корїної торгівлї прїйму. Вїктуалїя, Кєхановськєго 3. 199 2—2

НА ПРОПЯЖ українськє друкєрїє з повнєю концєсїєю. Зголєшєнїя: Стєп. Кєпєч, Рєвє Руськє. 197 2—4

РОДІННІКІ тільки найбїлїшїх фєбрїк прєцїзїїнї продєє за гєтїакї і на рєтї від дєсїткїх лїт з найбїлїшої сторїни звїє- на фірма Іван Зєльтєнрєйх, Львїв, пл. Мєрїєвськє ч. 5. 3 13—?

ПРІЙМУ на мєшканнє з харчєв дєлєх учєнїкїа з нїжнїх гїмназїйїх клєс. Окрєма сонїєннє кїмнати, елєктрїчнє освїтєлення. Оплатє 90 зєл. мїсїєчнє. Хо- мїшкїй вул. Бєртєша Гловцькєго 17 а/л. 202 1—1

ПРІЙМУ на мєшканнє двї паллї або двєх студєнтїв. Повнє удержання і поїмї в наущ. Дєрєзлї, вул. Сєвєн- тїєвськє 4/л п. 201 1—1

АБСОЛВЄНТ гїмн. шукає лєкції най- радшє в гєрєх. Зголєшєнїя: Сєрїєв Лєчкє, Крємїєнї п. Ієсє (Krempla). 204 1—1

МЄШКАННЄ для учєнїкїв (учєнїцї) з харчєм. Умєркована оплатє харчєми або гєтїєкою. Старєнна опїка, євєнт, по- нї в наущ. Львїв, вул. Сєвїгї 65 III пєв. 203 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

В Карльсбаді

ордиує як лєдїєнїє

Д-р М. ВАХНЯНИН

2477 Mühlbrunnstrasse 9. 7—8

Спєцїєлїст надлєг лєгїїєв, сєрїє і жєлєдїє

д-р Фелікс Ган

Львїв, Гєрєдєвськє 46.
164 Перєсїєтєлєннє Рєнтгєном 9—2

Лїнарєвськє-дєнтїєтїчнє Завєдєннє

д-ра Симона Раппапорта Якова Нєссє

Львїв, вул. Сїкїєстєвськє 17/л.

Пїльмєбування і вїнїпїєлєннє зубїв бєз болєу. Штучнї зубї в кавчєку і золотї в амєрїканськєю сїстємє. Пєцїєнтїв з провї- шїїх полєгодуєтьєсь в найкорєтшєму часї. П. Т. урядовцям і студєнтам звїєннє лїжкї. 198 Полєкшї в слєдєтєх. 2—6

ДЕНТИСТ

Б. ДЬОКЕР в Станїєславовї

вул. Сєбїєвськєго 14.

Спєцїєлїєтї: бїлї корєнї, штучнї зубї бєз пїдєбїєннє, мїсткї бєз корєн і бїлєннє зубїв. — Прїєтїєнї цїнї — догїдлї услєв. 15 33—47

Знєву передпїєснє батєрію

„ГОЛЬДРЕФОРМ“

можна дїєтєти скїрїє.

Гєнєр. заступлїєк на цїлу Пємєчу

БРАТІ ФАНГЕНБАУМ

Гуртїєвнє музїкїєх інстїрємєнтїв і фєбрї- нїй скїлєд елєктрїчнїх лїтєрєк і батєрї

Крємїєв, вул. Мєйєвськє 5.

Пєшукємо прєдставлїєкїв на власнїй рє- 99 хунок в поодїєнїєх мїєстєх. 44

Конкурс

на управлєннє а): Гїмназїї „Рїдної Школи“ у Львовї; б) Львовї, Станїє- слєвї Тєрєполї; в) сємїнарїї: „Рїдної Школи“ у Коломїї, Стрїєну, Лєвєсї (дїє- чє) з рєчїєчнєм вїношеннєм зголєшєннєм 22. сєрпня 1927 вїл. Рєфлєктуєтьєсь в прї- шлїй мїрї на вїдповїднїх ємєрїтїа або ієн- тованих учїтєлїв, що є на єтєтї „Рїдної Школи“. Зголєшєннє в докумєнтї мє- лати на адрєсу: Головна Управа „Рїдної Школи“, Львїв, Рїнок ч. 10. 200 1—3

Подяка.

З Божєю волї нєвїмєлїєна смєрть збєд- ла нас нашєго найдрєжєгого батїк- о. І. Шпїтєка, парєха Воїшчєвє. У важкє горю, що нєнаїдїєно нас навїєстїю, прє- несїлї нам велику полєкшєю словє роздєлї- лїєннї спїєчуттєя всїх тїх, що ділом і сло- вом несїлї нам помїч і ширє порєдє. То- му цєю дорогою складаємо нашу ширє подяку Вїр. о. дєк. Рєковськєму за рє- вїд в похорєнах, за ширє словє спїєчуттєя і потїхї та за зєвєрушєлює надєрєбє словє. Дєкуємо ширє Вєсє о. Чєхутєю за всї його нєвєстємнї трудї та помїч хєлє прїготєвєлє похорєнїє, якї вїлє вїдєдє нам від першїої хвїлїни, як тїлькї холод смєр- тї обїєвє наш дїє, та опєвєз його жєлє- бою; дєкуємо йому за його тєплє словє роздєра, вїдправу парєстєку та прєдлє- ну прємову. Дєкуємо Вєсї і Вїр. Отжїєм духовїном, кєндєкєанїєлїєм і постєрєпнїєм до зблїжнїх і далїшнїх сторїєх поспїєшє- до Покїїєннєго з останнєю прїєстєпою. Сєрєдчєно дєкуємо Вїр. д-ру Кємарїєвськє- му за вїшєнування памїтї нєвїзжєлєвнєго Покїїїєннєа прєдлєчїєним словєм від українськїх поїєт. товариств і їх хорєв, що так богєто прїчїєнїєсь до пїдєсєнє- торжєствєннїстї жалїєбнїх обєдїєл. Зєсєчє- нє ширє подяку складаємо Вїр. євєу Пє- чїєвєчєкам і Вїр. п. Бїлїєвськїм за їх спїє- чуттєя, якї вони навїєлїли нам у дїєх нашєго горє, як нєспїєчєну услєжнїєстє вїшєнування памїтї Покїїєннєго своєю нє- сїєстїєстєю. Такуж подяку складаємо на Учїтєльствєу за Воїшчєвє і обох Лємєчє- вє за лєдєкєву учєстє в похорєнах та в шкї- шїєлїй дїєтїрїї, що прєдлєчїєм своєго стє- рєжєнєго вїчєлєя Божєго Слєвєа, дїєвїєнє- ходою супєрєвождєла його на вїчєнїй мї- чїєпїєк. І велика наша дїєка старшїм зє- сєвєх товариств, цєркїєнї та громадї за сїєх прїєслїтї спїєчутєя, якїми нас отжїєжєли в нашєму нєщєстїє; ширє Слєсїє-Бїг всїм чєснїм парєхїєнїєм, що стє- прєводжають до мєстїєх: сєго дїєлє- стїєрїє, прїєвїдїє до нєго стїєлєк прїєвї- заннє, поїєннє та лєвєбєвї. Вїкїцї дєкуємо, що роздєжєвали нас словєм, чї пєсє- вєм, роздєжєвали нас бїлє-тєту та сїєлє- ннїєм слєзїєв. Вєсїєм Вам ширє сїєрєсє- ннїє Слєсїє-Бїг. 203 1—1

є. В. Рєгуєвськїй зєтїє. Вєр. Рєдїє- і Лєвєчє — дєвєчє.